

Податкова декларація

Дирбаба А.О.

група 6.0810-3

План

01

Історія

02

Податкова декларація про майновий стан і доходи

03

Декларування посадових осіб

04

Декларування під час воєнного стану

05

Декларування публічних службовців в інших країнах

Податкова декларація

Це документ, що подається платником податків контролюючим органам у строки, встановлені законом, на підставі якого:

- здійснюється нарахування та/або сплата грошового зобов'язання, у тому числі податкового зобов'язання;
- або відображаються обсяги операції, доходів, щодо яких податковим та митним законодавством передбачено звільнення платника податку від обов'язку нарахування і сплати податку і збору;
- чи документ, що свідчить про суми доходу, нарахованого (виплаченого) на користь платників податків - фізичних осіб, суми утриманого та/або сплаченого податку, а також суми нарахованого єдиного внеску.

Першу спробу врегулювати декларування статків посадовців зробили Сполучені Штати Америки.

01 Підстава:

Часті корупційні скандали в країні

Вотергейт – один з найбільших корупційних скандалів у США

02

Президент Ліндон Джонсон в 1965 році зобов'язав федеральних чиновників розкривати інформацію про свої статки перед органами влади

03

У 1977 році було прийнято два кодекси — Кодекс етичної поведінки членів Сенату Конгресу та Кодекс етичної поведінки членів Палати представників, якими зобов'язали сенаторів, кандидатів, що балотуються в Сенат, а також чиновників різних рангів та службовців Сенату подавати майнові декларації

03

У 1978 році ухвалили Закон «Про етику службовців державних органів», який закріпив обов'язкове оприлюднення інформації про активи посадовців на федеральному рівні

01

Великобританія запровадила декларування в 1974 році, коли Палата громад прийняла рішення створити Реєстр фінансових інтересів. Відтак член Палати громад мав задекларувати фінансові інтереси, якщо вони перевищували 1 % від заробітної плати, і могли вплинути на його поведінку під час роботи. Згодом у 1996, 2002 та 2005 роках перелік цих інтересів переглядався та уточнювався.

02

На материковій Європі перші закони, які зобов'язували публічних службовців декларуватися, прийняли Іспанія та Італія в 1982 році.

03

Одним з основоположних документів, що стосуються декларування статків, вважають Рекомендацію Комітету Міністрів Ради Європи про кодекси поведінки для публічних службовців, ухвалену в травні 2000 року. Цим документом пропонувалося на законодавчому рівні закріпити обов'язок посадовців декларувати під час призначення на посаду свої статки, межі своїх інтересів та їхнє походження.

04

Положення про декларування є також частиною Конвенції Організації Об'єднаних Націй щодо боротьби з корупцією, яку Україна ратифікувала в жовтні 2006 року. У статті 8 Конвенції йдеться про те, що «кожна Держава-учасниця прагне, у належних випадках і згідно з основоположними принципами свого внутрішнього права, запроваджувати заходи й системи, які зобов'язують державних посадових осіб надавати відповідним органам декларації».

Види декларацій

Податкова декларація про майновий стан і доходи

Податкова декларація з податку на прибуток підприємств

Податкова декларація платника єдиного податку – фізичної особи – підприємця

Податкова декларація платника єдиного податку четвертої групи

Одноразова (спеціальна) добровільна декларація

Податкова декларація з податку на додану вартість

Декларація з акцизного податку

Податкова декларація збору за місця для паркування транспортних засобів

Податкова декларація екологічного податку

Податкова декларація з туристичного збору

Податкова декларація з плати за землю

Податкова декларація з рентної плати

Податкова декларація повинна містити такі обов'язкові реквізити:

1

- тип документа (звітний, уточнюючий, звітний новий);

2

- звітний (податковий) період, за який подається податкова декларація;

3

- звітний (податковий) період, що уточнюється (для уточнюючого розрахунку);

4

- повне найменування (прізвище, ім'я, по батькові) платника податків згідно з реєстраційними документами;

5

- код платника податків згідно з Єдиним державним реєстром підприємств та організацій України або податковий номер;

6

- реєстраційний номер облікової картки платника податків або серію (за наявності) та номер паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомили про це відповідний контролюючий орган і мають відмітку у паспорті);

Податкова декларація повинна містити такі обов'язкові реквізити:

7

- місцезнаходження (місце проживання) платника податків;

8

- найменування контролюючого органу, до якого подається звітність;

9

- дата подання звіту (або дата заповнення - залежно від форми);

10

- інформація про додатки, що додаються до податкової декларації та є її невід'ємною частиною;

11

- ініціали, прізвища та реєстраційні номери облікових карток посадових осіб платника податків;

12

- підписи платника податку - фізичної особи та/або посадових осіб платника податку, засвідчені печаткою платника податку (за наявності)

Податкова декларація про майновий стан і доходи

Способи подання:

Особисто або уповноваженою особою

до контролюючого органу за своєю податковою адресою, тобто за місце її проживання, за яким вона береться на облік як платник податків у контролюючому органі.

У разі якщо платник податку проживає не за місцем реєстрації (прописки) – Декларація подається до контролюючого органу за податковою адресою, тобто за місцем реєстрації згідно з паспортними даними.

У разі якщо фізична особа знята з реєстрації за однією адресою, але ще не зареєстрована за іншою – Декларація подається до податкового органу за попередньою податковою адресою.

Засобами електронного зв'язку

для зручності було створено електронний сервіс «Податкова декларація про майновий стан і доходи», який надає можливість часткового автоматичного передзаповнення декларації.

Платник податку зобов'язаний здійснити таке відправлення не пізніше закінчення останньої години дня, в якому спливає такий граничний строк

Поштою

з повідомленням про вручення та описом вкладення не пізніше ніж за 5 днів до закінчення граничного строку подання;

Суб'єкти

Суб'єктами, які повинні подати декларацію є платники податків, які отримували:

окремі види доходів, що не підлягають оподаткуванню при виплаті, але не звільнені від оподаткування

доходи від особи, яка не є податковим агентом (від інших фізичних осіб (резидентів або нерезидентів))

доходи від здійснення незалежної професійної діяльності

доходи від підприємницької діяльності, крім осіб, що обрали спрощену систему оподаткування

Іноземні доходи

іноземці, які за результатами звітного року набули статус резидента України, що мають відобразити у податковій декларації доходи з джерелом їх походження в Україні та іноземні доходи

платники податку-резиденти, які виїжджають за кордон на постійне місце проживання

громадяни для отримання податкової знижки

Терміни подання декларації:

До 1 травня 2024 року

Фізичні особи-підприємці (крім осіб, що обрали спрощену систему оподаткування), фізичні особи, які здійснюють незалежну професійну діяльність, та громадяни

Протягом 20 календарних днів місяця наступного за календарним, в якому зареєстровано припинення діяльності

Фізичні особи-підприємці (крім осіб, що обрали спрощену систему оподаткування) у разі прийняття рішення про припинення підприємницької діяльності. Останнім базовим податковим періодом є період від дня після закінчення попереднього базового податкового періоду до останнього дня місяця, в якому припинено підприємницьку діяльність

Не пізніше 60 календарних днів, що передують виїзду

Резиденти, які виїжджають за кордон на постійне місце проживання

До 31 грудня 2024 року (включно)

Фізичні особи, у яких є право на податкову знижку

Існують випадки, за яких подання податкової декларації вважається виконаним і податкова декларація не подається. Це стосується платників, які отримали:

Доходи, у тому числі іноземні, які згідно з Кодексом не включаються до загального місячного (річного) оподатковуваного доходу

Доходи виключно від податкових агентів незалежно від виду та розміру нарахованого (виплаченого, наданого) доходу

Доходи від операцій продажу (обміну) майна, дарування, дохід від яких відповідно до Кодексу не оподатковується, оподатковується за нульовою ставкою та/або з яких при нотаріальному посвідченні договорів, за якими був сплачений податок відповідно до цього розділу

Доходи у вигляді об'єктів спадщини, які відповідно до цього розділу оподатковуються за нульовою ставкою податку та/або з яких сплачено податок відповідно до п.174.3 ст. 174 Кодексу тощо

Декларування посадових осіб

Суб'єкти:

Закон про відновлення декларування, який набрав чинності 12 жовтня 2023 року, суттєво зменшив (приблизно на 50 тисяч) кількість декларантів у державних та комунальних підприємствах, закладах, установах, організаціях - юридичних особах публічного права

голови та члени наглядової ради, ради директорів, виконавчого органу, комісії з припинення (комісії з реорганізації, ліквідаційної комісії)

Особа, яка здійснює повноваження одноосібного виконавчого органу та її заступники

Керівник, заступник керівника

Головний бухгалтер

Корпоративний секретар

Ліквідатор

члени іншого органу управління (крім консультативного)

Всі інші керівники нижчого за ієрархією рівня (структурних підрозділів) та інші працівники ЮОПП, які мають повноваження здійснювати організаційно-розпорядчі чи адміністративно-господарські функції, зокрема, керівники підрозділів закупівель, більше не повинні подавати декларації будь-якого виду (у т. ч. декларації при звільненні та щорічні декларації за 2021, 2022, 2023 роки).

Щорічна декларація

Подається у період з 00 годин 00 хвилин 01 січня до 00 годин 00 хвилин 01 квітня року, наступного за звітним роком. Така декларація охоплює звітний рік (період з 01 січня до 31 грудня включно), що передує року, в якому подається декларація, та за загальним правилом містить інформацію станом на 31 грудня звітного року.

Декларація кандидата на посаду

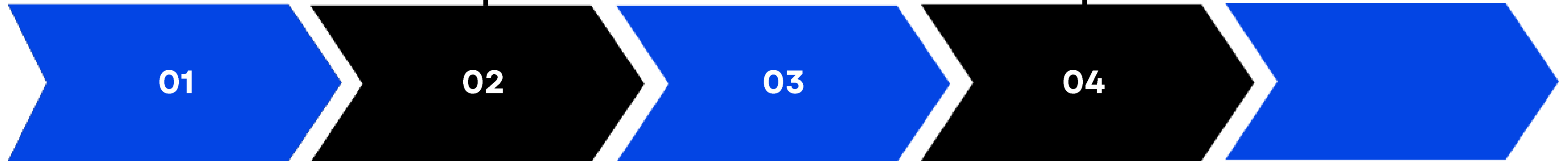
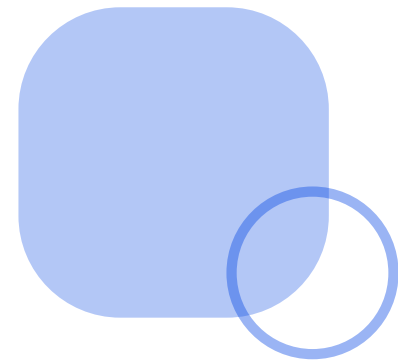
Охоплює звітний період з 01 січня до 31 грудня включно, що передує року, в якому особа подала заяву на зайняття посади, якщо інше не передбачено законодавством та за загальним правилом містить інформацію станом на 31 грудня звітного року. Як правило, така декларація подається після визначення особи переможцем конкурсу, до дня призначення або обрання особи на посаду. Якщо особа, у якої виник обов'язок подати декларацію кандидата на посаду, вже подала щорічну декларацію за минулий рік, декларація кандидата на посаду за цей період не подається. Водночас, якщо подана декларація кандидата на посаду охоплювала попередній звітний рік, а в особи виник обов'язок подати щорічну декларацію за той самий звітний період, то особа зобов'язана подати щорічну декларацію.

Декларація при звільненні

Подається не пізніше 30 календарних днів з дня припинення діяльності. Подається за період, який не був охоплений деклараціями, раніше поданими суб'єктом декларування, та містить інформацію станом на останній день такого періоду, яким є останній день здійснення діяльності.

Порядок перевірки факту подання та своєчасності подання декларації

01

Державні органи, органи влади Автономної Республіки Крим, органи місцевого самоврядування, а також юридичні особи публічного права перевіряють факт подання декларації особами, які в них працюють та повідомляти Національне агентство про випадки неподання чи несвоєчасного подання таких декларацій

02

Національне агентство письмово повідомляє такого суб'єкта про факт неподання декларації, і суб'єкт декларування повинен протягом 10 календарних днів з дня отримання такого повідомлення подати декларацію в порядку, визначеному Законом

03

У разі неподання декларації суб'єктом декларування Національне агентство письмово повідомляє про це керівника відповідного органу та спеціально уповноважених суб'єктів у сфері протидії корупції

04

Відомості про осіб, яких притягнуто до відповідальності за вчинення корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, підлягають внесенню до Єдиного державного реєстру осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення.

У разі виявлення у декларації недостовірних відомостей після 30-денного строку для подання виправленої декларації, суб'єкт декларування може звернутися до Національного агентства з листом та через персональний електронний кабінет Реєстру із поясненням причин, що призвели до внесення недостовірних відомостей та неподання виправленої декларації у 30-денний строк, додавши підтвердні документи. Подані таким чином відомості мають бути розглянуті Національним агентством під час повної перевірки декларації – у випадку їх подання до початку проведення Національним агентством такої перевірки

Відповідальність

За несвоєчасне подання без поважних причин декларації передбачена адміністративна відповідальність у вигляді накладення штрафу від 50 до 100 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (ч. 1 ст. 172-6 КУпАП)

Відповідно до ч. 4 ст. 172-6 КУпАП подання завідомо недостовірних відомостей у декларації тягне за собою накладення штрафу від 1000 до 2500 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Відповідальність за цією статтею настає у випадку, якщо такі відомості відрізняються від достовірних на суму від 100 до 500 прожиткових мінімумів для працездатних осіб.

За умисне неподання суб'єктом декларування декларації передбачена кримінальна відповідальність у вигляді штрафу від 2500 до 3000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадських робіт на строк від 150 до 240 годин, або обмеження волі на строк до 2 років, або позбавлення волі строком на 1 рік, з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до 3 років (ст. 366-3 КК України).

Відповідальність

У разі зазначення у декларації недостовірних відомостей, які відрізняються від достовірних на суму до 100 прожиткових мінімумів для працездатних осіб до суб'єкта можуть бути застосовані заходи дисциплінарного впливу.

Особа, яка вчинила корупційне правопорушення або правопорушення, пов'язане з корупцією, однак судом не застосовано до неї покарання або не накладено на неї стягнення у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю, пов'язаними з виконанням функцій держави або місцевого самоврядування, або такою, що прирівнюється до цієї діяльності, підлягає притягненню до дисциплінарної відповідальності у встановленому законом порядку

Відповідно до ст. 366-2 КК України:

- умисне внесення суб'єктом декларування завідомо недостовірних відомостей до декларації, якщо такі відомості відрізняються від достовірних на суму від 500 до 2000 прожиткових мінімумів для працездатних осіб, карається штрафом від 3000 до 4000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадськими роботами на строк від 150 до 240 годин або обмеженням волі на строк до 2 років, з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до 3 років;
- якщо такі відомості відрізняються від достовірних на суму понад 2000 прожиткових мінімумів для працездатних осіб, карається штрафом від 4000 до 5000 тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадськими роботами на строк від 150 до 240 годин, або обмеженням волі на строк до 2 років, або позбавленням волі на той самий строк, з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до 3 років

Декларування під час воєнного стану

За загальним правилом
фінансовий контроль не
поширюється на:

військовослужбовців
військової служби за
призовом під час
мобілізації, на
особливий період;

військовослужбовців
військової служби за
призовом осіб із числа
резервістів в особливий
період;

військовослужбовців
військової служби за
призовом осіб
офіцерського складу;

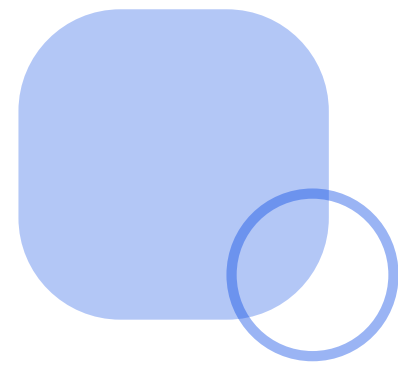
військових посадових
осіб із числа
військовослужбовців
військової служби за
контрактом осіб
рядового складу;

військових посадових
осіб із числа
військовослужбовців
військової служби за
контрактом осіб
сержантського і
старшинського складу;

військовослужбовців
молодшого
офіцерського складу
військової служби за
контрактом осіб
офіцерського складу

Якщо особа до вступу на військову службу була суб'єктом декларування,
вона ним і залишається за посадою, яка зберігається за нею. Отже,
положення зазначені вище на таку особу не поширюються.

Військовослужбовці на яких не поширюються особливі правила, пов'язані з обов'язком подання декларації

01

проходять військову службу на посадах міністрів, заступників міністрів, керівників центральних та місцевих органів виконавчої влади та їх заступників, на інших посадах в апаратах міністерств, інших центральних та місцевих органів виконавчої влади, органів системи правосуддя або які відряджені на такі посади

02

проходять службу у територіальних центрах комплектування та соціальної підтримки (ТЦК та СП) або відряджені до них (крім осіб рядового складу підрозділів охорони відповідних центрів)

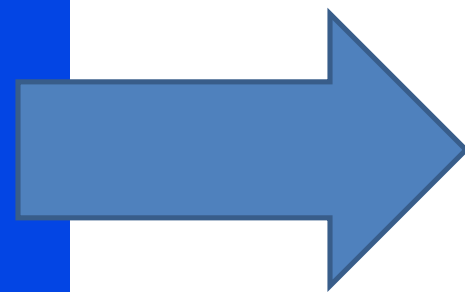
03

здійснюють (беруть участь у здійсненні) підготовку, організацію, проведення закупівель товарів, робіт та послуг відповідно до Закону України «Про оборонні закупівлі», Закону України «Про публічні закупівлі» або інших актів законодавства у сфері публічних (оборонних) закупівель, укладення договорів (контрактів), контроль за якістю товарів, робіт та послуг оборонного призначення

04

входять до складу військово-лікарських комісій (ВЛК), лікарсько-льотних комісій (ЛЛК) або відряджені до них

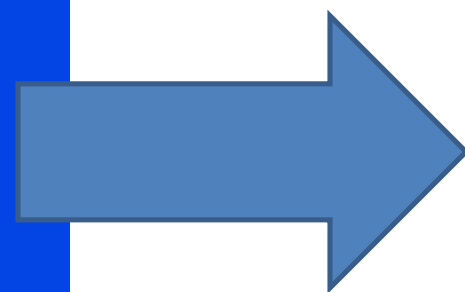
Не пізніше 90 календарних днів після звільнення з військової служби або припинення воєнного стану

Суб'єкти декларування з числа військовослужбовців Державної прикордонної служби України, Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України, Управління державної охорони України, Збройних Сил України та інших військових формувань, утворених відповідно до законів України, а також поліцейських поліції особливого призначення, які під час дії воєнного стану залучені до ведення бойових дій у порядку, визначеному ч. 4 ст. 24 Закону України «Про Національну поліцію», зобов'язані подати декларації

Суб'єкти декларування, які для здійснення службових повноважень на постійній основі перебувають на територіях, на яких ведуться активні бойові дії, перелік яких визначається в установленому законодавством порядку, зобов'язані подати декларації не пізніше 90 календарних днів з дня настання першої з таких обставин:

припинення чи скасування воєнного стану

звільнення (припинення повноважень)

визначення дати завершення бойових дій для території активних бойових дій, на якій суб'єкт декларування перебуває

Суб'єкти декларування, які перебувають на тимчасово окупованих територіях, перелік яких визначається в установленому законом порядку, зобов'язані подати декларації не пізніше 90 календарних днів з дня настання першої з таких обставин:

припинення чи скасування воєнного стану

визначення дати завершення тимчасової окупації для тимчасово окупованих територій, на яких суб'єкт декларування перебуває

Обов'язковість декларування

У більшості країн, у яких запроваджене декларування, воно є обов'язковим. Винятком є кілька скандинавських країн — у Данії, Фінляндії та Швеції посадовці декларують статки добровільно. Пояснюється це тим, що в цих країнах один із найвищих рівнів довіри до влади.

Оприлюднення декларацій

Відмінності в підходах існують також у питанні публічності задекларованих відомостей та доступу громадськості до них. У переважній більшості країн ЄС інформація з декларацій оприлюднюється, за винятком персональних даних. Публічна звітність — ще одна із рекомендацій ООН. Майже всі країни-члени Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР) з високим доходом оприлюднюють декларації онлайн. Зазвичай на сайтах відповідних органів. Наприклад, у Німеччині відомості публікуються в офіційному довіднику та на сайті Бундестагу. А от в Естонії такі відомості публікуються ще й у пресі.

Типи декларацій

У Вірменії, Грузії, Латвії подають декларації кандидата на посаду, щорічну та після звільнення. Посадовці в Албанії мають подавати так звані “виняткові декларації”, у яких повідомляють про походження грошових активів, отриманих від третіх осіб під час виконання службових обов'язків. Депутати парламенту Німеччини подають декларації з поясненнями про доходи, отримані поза парламентом, а для всіх держслужбовців діє вимога повідомляти про роботу за сумісництвом та потенційний конфлікт інтересів. А Литва розділяє декларування активів і доходів та декларування приватних інтересів.

Хто є декларантами

Кожна країна самостійно визначає, для кого робити декларування обов'язковим.

У Португалії, Вірменії, Франції, Косово та Болгарії декларуються члени парламенту та уряду. Ширший перелік декларантів є в Польщі та Латвії — там звітують про свої статки та активи всі державні службовці.

У Великобританії до декларантів належать члени уряду та парламенту, співробітники Палати Громад і Палати Лордів. Навіть журналісти з акредитацією до парламенту також декларують свої інтереси та відомості про роботу поза межами парламенту.

Майно, доходи та видатки: що потрібно декларувати

Залежно від цілей декларування країни визначають та законодавчо закріплюють, що саме потрібно декларувати

Чиновники в США зобов'язані декларувати доходи та видатки. Через це в їхніх деклараціях можна знайти інформацію про нерухомість, лише якщо вони її здають в оренду й отримують від цього дохід, чи самі орендують житло, витрачаючи на це кошти. Або ж у звітний рік купили або продали будинок чи квартиру. Потрібно вказувати також інформацію про подарунки та навіть відшкодування за проїзд. Якщо, наприклад, чиновника запросили прочитати лекцію і відшкодували йому вартість перельоту, він зобов'язаний задекларувати отримані кошти, якщо їх вартість перевищує 390 доларів.

У Данії, де декларування є добровільним, посадовці декларують своє майно лише на початку роботи на публічній службі. А далі, як і всі громадяни країни, — щороку повідомляють лише про доходи. Якщо ж данський держслужбовець придбає нерухомість, це зафіксує реєстраційна служба, і ці відомості автоматично отримає податкова.

У Китаї в деклараціях державних службовців хочуть бачити інформацію про їхні активи та активи членів їхніх сімей за кордоном.

Відповідальність

У міжнародній практиці передбачена адміністративна, кримінальна, цивільна та дисциплінарна відповідальність за порушення вимог декларування статків. Найбільш поширеними санкціями за неподання або подання недостовірних відомостей у майнових деклараціях є штрафи, заборона обіймати посади, що передбачають обов'язкове декларування статків, на певний період, припинення виплати зарплати, позбавлення волі або усунення від виконання обов'язків.

Кримінальну відповідальність уже запровадили Франція, США, Туреччина, Вірменія, Албанія, Литва, Польща. Так, посадовця у Франції можуть позбавити волі до трьох років та призначити 45 тис. євро штрафу за недостовірні відомості в декларації. А в США за таке порушення службовець може провести у в'язниці до року. Жорсткіше карає недоброчесних посадовців Туреччина — там можна отримати від трьох до п'яти років ув'язнення.

Посадовці Литви нестимуть кримінальну відповідальність, а саме ув'язнення до восьми років, за ухилення від подання або подання із запізнення декларації про активи й доходи.

У Сінгапурі пішли далі. І законодавчо закріпили як покарання за незаконне збагачення конфіскацію всього майна посадовця, походження якого він не може пояснити.